

ΘΕΜΑ: Εκλογή Νομάρχη για τρίτη θητεία

1. Τα κωλύματα εκλογιμότητας στις εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερης βαθμίδας ρυθμίζονται στο άρθρο 21 του π. δ. 30/1996 «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης». Μεταξύ αυτών προβλέπεται ότι κανείς δεν μπορεί να εκλεγεί Νομάρχης περισσότερες από δύο θητείες (παρ. 1, εδ. δ').

2. Με υπόμνημά τους δώδεκα Νομάρχες, που διανύουν τη δεύτερη θητεία τους, θέτουν ζήτημα συνταγματικότητας του κωλύματος. Συγκεκριμένα, ισχυρίζονται ότι αντίκειται, ιδίως, στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 1 και στην παρ. 1 του άρθρου 4, σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 102 Συντ., και ζητούν την κατάργησή του.

3. Η υποβολή υποψηφιότητας στις εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνιστά εκδήλωση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι. Η οργάνωσή του από τον κοινό νομοθέτη μπορεί βέβαια να συνοδεύεται με τη θέσπιση περιορισμών. Οι περιορισμοί, με τη μορφή κωλυμάτων εκλογιμότητας, πρέπει όμως να είναι εύλογοι.

4. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ισχύουσα νομοθεσία επιφυλάσσει στους Νομάρχες διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με τους Δημάρχους. Η επιλογή φαίνεται δικαιολογημένη. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αποτελούν τη δεύτερη βαθμίδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα εδαφικά όρια τους είναι ευρύτερα των αντίστοιχων οργανισμών της πρώτης βαθμίδας και συμπίπτουν, κατά κανόνα, με εκείνα των βασικών εκλογικών περιφερειών. Οι Νομάρχες εκλέγονται έτσι από το τοπικό εκλογικό σώμα της οικείας βασικής εκλογικής περιφέρειας που εκλέγει και τους βουλευτές.

5. Η επιλογή υποψηφίων για τη θέση του Νομάρχη είναι πράξη έντονα πολιτική. Η απαγόρευση εκλογής τους για τρίτη θητεία θα μπορούσε έτσι και αλλιώς να αποτελέσει απόφαση των αρμόδιων οργάνων του κόμματος. Ο κοινός νομοθέτης τη θεσπίζει ως κώλυμα εκλογιμότητας, επιλογή που -χωρίς να αντίκειται στη δημοκρατική αρχή- αποβλέπει στην καλύτερη οργάνωση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο πλαίσιο του λειτουργούντος πολιτικού συστήματος. Η επιλογή φαίνεται συνεπώς, κατά την ορθότερη άποψη, να συνιστά ανεκτό περιορισμό στην

άσκησή του με στόχο την περιοδική ανανέωση του τοπικού πολιτικού προσωπικού και τη διασφάλιση διακριτών ρόλων μεταξύ του Νομάρχη και του Βουλευτή.

6. Το ενλόγω κώλυμα δεν ισχύει πάντως, όταν, τα πρόσωπα για τα οποία συντρέχει, παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ανακήρυξή τους (άρθρο 21 παρ. 4 του π. δ. 30/1996). Οι Νομάρχες λοιπόν που διανύουν τη δεύτερη θητεία τους, εφόσον παραιτηθούν μέχρι τη δεκάτη πέμπτη ημέρα πριν από την ψηφοφορία (άρθρο 24 του π. δ. 30/1996), μπορεί να είναι εκ νέου υποψήφιοι.

7. Η ρύθμιση δεν συναντάται πάντως στις περιπτώσεις εκλογής βουλευτών και δημάρχων. Η παραίτηση του Νομάρχη μερικές μόλις ημέρες πριν από την ψηφοφορία προκειμένου να είναι υποψήφιος, δεν αποκλείεται να προκαλέσει προβλήματα στην πορεία προς τις νομαρχιακές εκλογές. Ορθή θα ήταν λοιπόν η κατάργηση της παρ. 4 του άρθρου 21 του π.δ. 30/1996.

Αθήνα 25 Ιουλίου 2001